

Các Anh Em thân mến,

Tôi đã đọc những trang sách của Cụ Huỳnh Thúc Kháng do Giáo sư Huỳnh Chiêu Đẳng đưa lên net.

Cảm tưởng của tôi là thời các bậc tiền bối Cường ĐỂ, Huỳnh Thúc Kháng v.v..tiếng Việt khác rất xa ngày nay. Chẳng hạn nhóm chữ sau đây "Vị trưởng giả quốc bào ngoài biển" (tr.9) thì chúng ta ngày nay sẽ nói là "Nhân vật đồng hương tại hải ngoại". Hoặc như cách diễn tả tại trang 21 : "tôi, quốc dân nước Việt-Nam" thì ngày nay chúng ta sẽ viết là "tôi, người dân nước Việt Nam", hay "tôi, một công dân nước Việt Nam" v.v.. Chữ "ấn tượng" được dùng trong hai đầu đề hai chương sách.

Chương "Điều ấn tượng mới" (tr.21-tr.26) bàn về chính sách Đại Đông Á của Nhật v.v..Nếu đọc chương đó thì dịch thành "La nouvelle impression" cũng không đến nỗi sai. Chương "Những ấn tượng cũ" (tr.27-46) kể lại một giai đoạn lịch sử dài của Việt Nam (Phan Thanh Giản quyên sinh, Hoàng Diệu tuần tiết, Văn Thân, Cần Vương v.v..) nếu chuyển thành "Les anciennes impressions" thì cũng "được được".

Anh Khôi cho rằng nên dịch impression thành cảm tưởng có thể là vì Anh chưa đọc trọn hai chương sách của Cụ Minh Viên mà chỉ đọc một câu của Anh Hà Ngọc Thuận. Phải chăng Cụ Huỳnh dùng chữ "ấn tượng" thay vì "dữ kiện", "sự kiện", "biến cố" v.v..vì các chữ này có tính cách trung tính (neutral) còn chữ "ấn tượng" thì gợi cảm hơn nhiều. Hiểu như vậy có lẽ gần gũi với nỗi đau xé ruột của người xưa chăng?

Xin ghi chú thêm : Pháp-Việt Tự-Điển Đào Duy Anh ghi tại mục từ impression ví dụ sau đây: "Être frappé de toutes sortes d'impressions" là "Bị đủ thứ ấn tượng".

Trân trọng kính chào,
Trần Văn Tích